

1. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2025/1478
Toplantı Tarihi/Sayısı : 31.10.2025/57
Karar Numarası : 2025/711
Başvuran : V.U.
Başvuran Vekili/ Vasisi : Av. M.P.
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Bursa H Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Vekili/ Vasisi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuran vekilinin, müvekkilinin barındırıldığı Kurumda görüntülü görüşme hakkından faydalandırılmadığı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran vekili sunmuş olduğu başvuru dilekçesinde özetle:

a. Müvekkilinin İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesinin ... Esas, ... Karar sayılı ilamı ile 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun "*Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti*" başlıklı 188'inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca 11 yıl 3 ay, aynı Kanun'un "*Suç işlemek amacıyla örgüt kurma*" başlıklı 220'nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca ise 2 yıl 1 ay hapis cezasıyla cezalandırılmasına karar verildiğini,

b. 220'nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca verilmiş olan cezasının 30/9/2024 tarihinde zamanaşımına uğraması nedeniyle tüm hüküm ve sonuçlarıyla ortadan kalktığını, bu nedenle halihazırda herhangi bir örgüt suçu kapsamında cezası bulunmadığını, müvekkili tarafından 2025 yılı Mart ayında görüntülü görüşme hakkından faydalanmak amacıyla Kurum İdaresine dilekçe ile başvuruda bulunduğu ancak herhangi bir dönüş alamadığını, müvekkilinin aynı koğuştaki bulunan diğer mahpuslar gibi görüntülü görüşme hakkından faydalandırılmadığını, haftalık sadece 10 dakika sesli görüşme yapabildiğini,

c. Kurum İdaresinin keyfiyete dayalı söz konusu uygulaması nedeniyle müvekkilinin hak kaybı yaşadığını, iddia etmektedir.

3. Muhatap Bursa H Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu tarafından sunulan yazılı görüşte özetle;

a. Başvuran V.U.'nun 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

yürürlüğe giren Ceza ve İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve İnfaz Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in "*Telefonla Görüşme Hakkı*" başlıklı 74'üncü maddesi uyarınca haftalık 10 dakika sesli görüşme hakkından faydalandığı,

b. Başvuranın infaz dosyasında yapılan incelemede, "*Suç işlemek amacıyla örgüt kurma*" suçunun düştüğüne dair bir kararın muhatap Kuruma iletilmemesi nedeniyle söz konusu suç türü kapsamında hükümlülük halinin devam ettiği, "*Telefonla görüşme hakkı*"ndan örgütlü suçlar kapsamında yararlandırıldığı, ifade edilmiştir.

4. Muhatap Kurumun yazılı cevaplarına karşı başvuran vekili tarafından sunulan cevap dilekçelerinde özetle; müvekkilin herhangi bir suç örgütü üyesi olmaması nedeniyle muhatap Kurumun yazılı görüşünün usul ve yasaya aykırı olduğu iddia edilerek müvekkilin görüntülü görüşme hakkından faydalanmak amacıyla vermiş olduğu dilekçesi doğrultusunda hakkın tanınması talep edilmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesine göre "*Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.*"

6. 6/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

7. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön incelemenin yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasında "*Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur: a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) yönlerinden incelenir.*" hükmü yer almaktadır.

9. Mezkûr Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesine göre "(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."

10. Mezkûr Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesine göre "(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinin kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun'un genel gerekçesinde ulusal önleme mekanizması görevinin kapsamı; özgürlüklerinden mahrum bırakılan kişilerin alıkonuldukları ceza ve tutukevleri, kamplar, bakım merkezleri gibi yerlerde işkence ve kötü muamele vakalarının yaşanmaması amacıyla bu yerlere yönelik izleme, inceleme, denetleme, değerlendirme ve raporlama faaliyeti şeklinde açıklanmıştır.

13. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

14. İşkenceye ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı ve Aşağılayıcı Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) 19'uncu maddesi uyarınca ulusal önleme mekanizmaları; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin işkence ve diğer zalimane, insanlık dışı ve aşağılayıcı muamele veya cezaya karşı korunması amacı ile bu kişilere yönelik tutumu düzenli olarak izlemek, sonucunda hazırlanacak raporlarda özgürlüklerinden yoksun bırakılmış kişilere yönelik muamele ve koşulların iyileştirilmesi, işkence ve diğer zalimane, insanlık dışı ve aşağılayıcı muamele veya cezaların önlenmesi için Birleşmiş Milletlerin ilgili normlarını dikkate alarak ilgililere tavsiyelerde bulunmakla yetkilendirilmiştir.

15. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "*Hükümlünün telefon ile haberleşme hakkı*" başlıklı 66'ncı maddesinin birinci fıkrasında (1) *Kapalı ceza infaz kurumlarındaki hükümlüler, Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelikte belirlenen esas ve usullere göre idarenin kontrolündeki ücretli telefonlar ile görüşme yapabilirler. Telefon görüşmesi idarece dinlenir ve kayıt altına alınır. Bu hak, tehlikeli hâlde bulunan ve örgüt mensubu hükümlüler bakımından kısıtlanabilir.*" hükmü bulunmaktadır.

16. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 8'inci maddesine göre "*(1) Herkes özel ve aile*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

hayatına, konutuna ve yazışmasına saygı gösterilmesi hakkına sahiptir. (2) Bu hakkın kullanılmasına bir kamu makamının müdahalesi, ancak müdahalenin yasayla öngörülmüş ve demokratik bir toplumda ulusal güvenlik, kamu güvenliği, ülkenin ekonomik refahı, düzenin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için gerekli bir tedbir olması durumunda söz konusu olabilir."

17. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), telefonla haberleşmelerine saygı gösterilmesi haklarının ihlal edildiğine ilişkin önüne gelen bir başvuruyu AİHS'in 8'inci maddesi kapsamında incelemiştir (AİHM, *Nusret Kaya ve Diğerleri/Türkiye*, B. No: 43750/06, 43752/06, 32054/08, 37753/08 ve 60915/08, 22/4/2014). Anayasa Mahkemesi (AYM) ise, telefonla görüşme hakkının kullandırılmamasına ilişkin önüne gelen bir başvuruyu haberleşme hürriyeti kapsamında incelemiştir. (AYM, *F.Ç.*, B. No: 2018/1219, 24/3/2021).

18. Somut olayda başvuran vekili, müvekkilinin terör veya çıkar amaçlı suç örgütü üyesi olmadığını, bu nedenle müvekkiline yalnızca haftalık 10 dakika sesli görüşme hakkı tanınmasının yasal dayanağının olmadığını iddia etmekte; müvekkilinin görüntülü görüşme hakkından faydalandırılmasını talep etmektedir.

19. Muhatap Kurum tarafından gönderilen cevabi yazı ile ek bilgi ve belgelerin incelenmesinde; başvuranın İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'nin ... Esas, ... Karar sayılı ilamı ile Kuruma alındığı, infaz dosyasında yapılan incelemede örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suç nedeniyle hükümlü olduğu, bu hususun Hükümlü ve Tutuklu Bilgi Formu incelendiğinde de görüldüğü, muhatap Bursa H Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna başvuranın örgüt suçunun düştüğüne dair bir karar gelmediği bu nedenle telefonla görüşme hakkından örgütlü suçlar kapsamında yararlanabildiği anlaşılmıştır. Başvuran vekili tarafından müvekkilinin telefonla görüşme süreleri hakkındaki talebinin İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığının 3/06/2025 tarihli ve ... sayılı kararı ile reddedildiği anlaşılmıştır.

20. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu alanlar dışında genel insan hakları ihlali iddiaları kapsamında Kuruma başvuru inceleme yetkisi verilmemiştir. Dolayısıyla, başvurunun salt alıkonulma yerinden yapılmış olması ulusal önleme mekanizması görevi kapsamında incelenmesi için yeterli bulunmamaktadır.

21. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve içtihatlar çerçevesinde; mahpusların ceza infaz kurumundaki görüntülü/ sesli telefon görüşmelerinin ve bu görüşmelere ilişkin sınırlamaların özel ve aile hayatına saygı hakkı ile haberleşme hürriyeti kapsamında kaldığı, dolayısıyla başvuranın söz konusu talebinin işkence ve kötü muamele yasağı ihlaline yönelik olmadığı değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda, ulusal önleme mekanizması görevi kapsamına girmediği düşünülen başvurunun Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile 67'nci maddesi uyarınca kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin:
Telefon No:

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

31/10/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Evren BAŞAR
Üye

e-imzalıdır

Av. Fatma ÇINAR
Üye

e-imzalıdır

Av. Selami AÇAN
Üye

e-imzalıdır

Tayyip UÇAR
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No: